

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Kierkegaard filozófiája

Egyetemi tanév 2025/2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Történelem és Filozófia
1.3. Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4. Szakterület	Filozófia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Filozófia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Kierkegaard filozófiája				A tantárgy kódja	HLM2507
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Lang Mark doktorandusz				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Lang Mark doktorandusz				
2.4. Tanulmányi év	III	2.5. Félév	5	2.6. Értékelés módja	K	2.7. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					24
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					-
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					70
3.8. A félév összóraszám					126
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Az előadások 70%-án kötelező a részvétel.
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	A szemináriumi részvétel kötelező.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai/kulcs-kompetenciák	- C1 A filozófia elméleti és történeti alapjainak beazonosítása és megfelelő alkalmazása: elvek, értékek, etikák, gondolkodási módozatok és gyakorlatok - C2 Általános és ágazati filozófiai gondolatok, témák és problémák rendszerezése és megfogalmazása - C3 Megoldások, konklúziók vagy alternatív probléma-megközelítések erős és gyenge pontjainak a kritikai gondolkodás (logikai elemzés és értékelés) általi beazonosítása - C4 Az emberi cselekedetek, tapasztalatok és létezés okainak, elveinek és értelmének a kimutatása - C5 Filozófiai gondolatok/ismeretek létrehozása és közlése
Transzverzális kompetenciák	CT1 Közepes nehézségű problémahelyzetek realista, illetve mind elméleti, mind gyakorlati érveléssel való kezelése, hatékony megoldásuk érdekében

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- A poszthegeliánus filozófia alapvető problémáinak elsajátítása. - A filozófiai szövegek elemző vizsgálata, a terminológia elsajátítása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- A tantárgy Søren Kierkegaard gondolkodásának alapvető kérdésfelvetéseit mutatja be, amely segíti a hallgatókat filozófiatörténeti ismereteik elmélyítésében. - A tantárgy képessé teszi a hallgatókat a német idealizmus, kiváltképp a hegeli filozófia kierkegaard-i kritikájának, ill. a dán szerző hatástörténetének a mélyebb megértésére.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés I.: A német idealizmus vége és a poszthegeliánus filozófia (Schelling, Schopenhauer, Kierkegaard, Marx)	Előadás, problémaelemzés	
2. Bevezetés II.: Kierkegaard élete és munkássága	Előadás, problémaelemzés	
3. A szubjektum megjelenése a filozófiában: az irónia fogalma	Előadás, problematizálás, vita	
4. A kierkegaard-i stádiumelmélet I.	Előadás, problematizálás, vita	
5. A kierkegaard-i stádiumelmélet II.	Előadás, problematizálás, vita	
6. A görög és a keresztény létfelfogás különbsége: az ismétlés fogalma	Előadás, problematizálás, vita	
7. Az első és a második etika különbsége; a szabadság kérdése; a szorongás fogalma	Előadás, problematizálás, vita	
8. Kierkegaard hitkonceptiója: Félelem és reszketés	Előadás, problematizálás, vita	
9. A kereszténység létszemlélete mint a modernitás kritikája I: történetiség, paradoxon, létrejövés	Előadás, problematizálás, vita	

10. A kereszténység létszemlélete mint a modernitás kritikája II: humor, szubjektivitás, vallásosság A, vallásosság B	Előadás, problematizálás, vita	
11. Az egyes és a tömeg: egyenlősítés, irigység, tömegkultúra	Előadás, problematizálás, vita	
12. Az egzisztenciafilozófia előfutára: a kétségbeesés fogalma	Előadás, problematizálás, vita	
13. Támadás a fennálló kereszténység ellen: ecclesia militans – ecclesia triumphans	Előadás, problematizálás, vita	
14. Kierkegaard pedagógia-elmélete: a szeretet fogalma	Előadás, problematizálás, vita	

Könyvészet:

Adorno, Theodor W.: A bensőségesség szerkezete. Ford. Weiss János. *Pro Philosophia Füzetek*. 2003: 34. 14-44.

Czakó István: *Hit és egzisztencia*. Tanulmány Søren Kierkegaard hitfelfogásáról. L'Harmattan, Bp., 2001.

Czakó István: Apokalipszis most. Søren Kierkegaard kordiagnózisának alapvonalai. *Pro Philosophia Füzetek*. 2007: 50. 115-129.

Gyenge Zoltán: *Kierkegaard élete és filozófiája*. Attraktor, Gödöllő, 2007.

Löwith, Karl: *De la Hegel la Nietzsche*. Ruptura revoluționară în gândirea secolului al nouăsprezecelea. Ford. Maria-Magdalena Anghelescu. Ediura Tact, Cluj-Napoca, 2013.

Kierkegaard, Søren: *Vagy-vagy*. Ford. Dani Tivadar. Gondolat Kiadó, Bp., 1978.

Kierkegaard, Søren: *A halálos betegség*. Ford. Rácz Péter. Göncöl, Bp. 1993.

Kierkegaard, Søren: *A keresztény hit iskolája*. Ford. Hidas Zoltán. Atlantisz Könyvkiadó, Bp., 1998.

Kierkegaard, Søren: *Szerzői tevékenységről*. Ford. Hidas Zoltán. Latin Betűk, Debrecen, 2000.

Kierkegaard, Søren: Egy sírnál. Ford. Csejtei Dezső. In Csejtei Dezső (szerk.): *Filozófiai etűdök a végességre*. Schopenhauer, Kierkegaard és Nietzsche a halálról. Ford. Csejtei Dezső és Juhász Anikó. Veszprémi Humán Tudományokért, Veszprém, 2001, 269-309.

Søren Kierkegaard Művei 1-5. Ford. Soós Anita, Gyenge Zoltán és Miszoglád Gábor. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2004-2014.

Kierkegaard, Søren: A jelenkor kritikája. In Gyenge Zoltán (szerk.): *A jelenkor kritikája*. L'Harmattan Kiadó, Bp., 2015, 7-56.

Püsök Sarolta: *Søren Kierkegaard teológiájának súlypontjai*. Bolyai Társaság – Egyetemi Műhely, Kolozsvár, 2010.

Tamás Gáspár Miklós: Dic cur hic. In Uő: *A túlsó pólus*. Utolsó írások a filozófiai politikáról. Kijarat Kiadó, Bp., 2023, 39-49.

Tavaszy Sándor: *Kierkegaard személyisége és gondolkozása*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Cluj-Kolozsvár, 1930.

Vajda Mihály: Kierkegaard és Heidegger. In Uő: *A posztmodern Heidegger*. T-Twins Kiadó – Lukács Archívum – Századvég Kiadó, Bp., 1993, 23-38.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumi tevékenység megbeszélése (könyvészet, követelmények, értékelés)	beszélgetés, vita	
2. A szubjektum és az irónia kapcsolata. Az irónia kierkegaard-i fogalma	referátumok, szövegértelmezés, vita	
3. Az esztétikai stádium. A közvetlen erotikus avagy a zenei erotikus	referátumok, szövegértelmezés, vita	
4. Az etikai stádium. Az esztétikai és az etikai közötti egyensúly a személyiség kimunkálásában: választás és önmagaság	referátumok, szövegértelmezés, vita	
5. Az ismétlés mint metafizika-kritikai fogalom	referátumok, szövegértelmezés, vita	
6. A szorongás egzisztenciális kategóriája: a bűn fogalma mint a második etika alapja	referátumok, szövegértelmezés, vita	
7. Ábrahám a hit lovagja: a hit mint egzisztenciális ugrás	referátumok, szövegértelmezés, vita	
8. A paradoxon mint a kereszténység központi fogalma	referátumok, szövegértelmezés, vita	
9. A szókratészi és a keresztényi létszemlélet különbsége	referátumok, szövegértelmezés, vita	

10. A jelenkor kritikája	referátumok, szövegértelmezés, vita	
11. A Én konstellációja: a kétségbeesés mint átfogó egzisztenciális kategória	referátumok, szövegértelmezés, vita	
12. A Kereszténység és a fennálló egyház	referátumok, szövegértelmezés, vita	
13. Az épületes beszédek filozófiai relevanciája	referátumok, szövegértelmezés, vita	
14. Szemináriumi tevékenység kiértékelése	beszélgetés, vita	
Könyvészet Kierkegaard, Søren: Az irónia fogalmáról. In: <i>Søren Kierkegaard Művei 1.</i> Ford. Soós Anita és Miszoglád Gábor. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2004, 247-272. Kierkegaard, Søren: <i>Vagy-vagy.</i> Ford. Dani Tivadar. Gondolat Kiadó, Bp. 1978, 111-136. Kierkegaard, Søren: <i>Vagy-vagy.</i> Ford. Dani Tivadar. Gondolat Kiadó, Bp. 1978, 765-789. Kierkegaard, Søren: Az ismétlés. In: <i>Søren Kierkegaard Művei 5.</i> Ford. Soós Anita és Gyenge Zoltán. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2014, 7-82. Kierkegaard, Søren: A szorongás fogalma. In: <i>Søren Kierkegaard Művei 5.</i> Ford. Soós Anita és Gyenge Zoltán. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2014, 290-327. Kierkegaard, Søren: Félelem és reszketés. In: <i>Søren Kierkegaard Művei 5.</i> Ford. Soós Anita és Gyenge Zoltán. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2014, 127-184. Kierkegaard, Søren: Filozófiai morzsák. In: <i>Søren Kierkegaard Művei 5.</i> Ford. Soós Anita és Gyenge Zoltán. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2014, 206-232. Kierkegaard, Søren: Lezáró tudománytalan utóirat a filozófiai töredékekhez. In: <i>Søren Kierkegaard írásaiból.</i> Ford. Valaczkai László, Dani Tivadar és Veress Miklós. Gondolat Kiadó, Bp., 1982, 372-451. Kierkegaard, Søren: A jelenkor kritikája. In Gyenge Zoltán (szerk.): <i>A jelenkor kritikája.</i> L'Harmattan Kiadó, Bp., 2015, 7-56. Kierkegaard, Søren: <i>A halálos betegség.</i> Ford. Rácz Péter. Göncöl, Bp. 1993. 11-87. Kierkegaard, Søren: <i>A keresztény hit iskolája.</i> Ford. Hidas Zoltán. Atlantisz Könyvkiadó, Bp., 1998. 233-269. Kierkegaard, Søren: <i>Vagy-vagy.</i> Ford. Dani Tivadar. Gondolat Kiadó, Bp., 1978, 989-1014.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy olyan a filozófiatörténethez tartozó kutatási módszertani elvek ismeretanyagát teszi elsajátíthatóvá, amelyek segítségével a hallgató a későbbiekben önálló kutatásokat is végezhet.
- A tantárgy segítséget biztosít a diákoknak önálló tanulmányok elkészítéséhez, illetve ezek publikálásához szakfolyóiratokban.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadáson átadott ismeretanyag elsajátítása, ennek megfelelő alkalmazása és használata	Folyamatos ellenőrzés	20%
	A kierkegaard-i filozófia fogalomkészletének, nyelvezetének kellő elsajátítása és alkalmazása.	Kollokvium	50%
10.5 Szeminárium / Labor	A szövegek értelmezésben való aktív részvétel.	Szöveg bemutatása	20%
	Vitákban való aktív részvétel.	A szövegismereti és értelmezési kompetenciák értékelése	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Legalább 70 %-os jelenlét az előadásokon, a szemináriumi részvétel kötelező. • Egy szemináriumi szöveg bemutatása.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)¹

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								

Kitöltés időpontja:

2025.09.01

Előadás felelőse:

Dr. Lang Mark

Szeminárium felelőse:

Dr. Lang Mark

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

2025. 09. 29

Intézetigazgató:

Nagy Róbert docens

¹ Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.